

ĐẤT THÁI BÌNH - NGƯỜI THÁI BÌNH

Hành trình mở đất, dựng nghiệp

KỶ 4: SỰC SÔI KHỞI NGHĨA NÔNG DÂN

Thái Bình vốn là tỉnh nông nghiệp thuần túy, nông dân chiếm phần lớn dân số. Dưới ách cai trị bạo tàn, hà khắc của ngoại bang và các triều đình phong kiến mục nát, không ai khác, người nông dân chính là người phải chịu nhiều áp bức nhất. Vốn có truyền thống anh hùng, thượng võ nên những người nông dân Thái Bình đã vùng lên chống giặc. Tinh thần nông dân khởi nghĩa đã lan tỏa ra mọi tầng lớp nhân dân.

Sực sôi khởi nghĩa nông dân

Bước vào thế kỷ thứ XVIII, thế kỷ của "nông dân khởi nghĩa", Thái Bình là một địa bàn hết sức sôi nổi bởi hàng loạt các cuộc nổi dậy chống triều đình phong kiến Lê - Trịnh đã quá mục rỗng, thối nát. Đê vỡ, bão lụt, hạn hán, mất mùa, đói kém và nạn phiêu tán phổ biến của nhân dân ở nhiều làng xã Thái Bình là nguyên nhân trực tiếp của sự phản nộ, nổi dậy trong nông dân. Mở đầu cho ngòi nổ của sự phản kháng này là cuộc khởi nghĩa do Bùi Đá, Hoàng Sỏi, hai nông dân nghèo vùng Quỳnh Côi phát động. Bùi Đá và Hoàng Sỏi đã kêu gọi nhân dân trong vùng tham gia ứng nghĩa. Nghĩa quân nhận được sự đồng lòng của người dân nhanh chóng phát triển về số lượng. Hai ông cho xây dựng một tòa thành kiên cố bằng hàng nghìn cối đá tại khu vực chợ Và (Quỳnh Hội, Quỳnh Phụ) làm căn cứ. Để đàn áp cuộc khởi nghĩa này, nhiều lần nhà Trịnh đã cho quân đến vây thành, song đều bị nghĩa quân rút ra theo đường hầm bí mật đánh úp, mãi đến lần thứ 5 chúa Trịnh mới chiếm được thành.



Đền thờ Hoàng Công Chất ở xã Noong Hệt, huyện Điện Biên, tỉnh Điện Biên.

Ảnh tư liệu

dậy. Quân khởi nghĩa của Hoàng Công Chất phát triển lực lượng không chỉ ở Thái Bình, khắp vùng duyên hải Bắc Bộ mà còn lan tỏa ra khắp miền Tây Bắc. Trong sử người Thái ở Tây Bắc còn gọi ông là vua Hoàng. Mục tiêu lật đổ triều đình phong kiến Lê - Trịnh không thành nhưng cuộc khởi nghĩa nông dân khác đã làm tiêu hao sinh lực quân sự của triều đình, tạo điều kiện thuận lợi cho nghĩa quân Tây Sơn tiến ra Bắc, hoàn thành sự mệnh lịch sử vào năm 1785.

Thế kỷ XIX, dưới triều nhà Nguyễn, nạn lửa nông dân chống triều đình phong

kiến phản động một lần nữa bùng lên dữ dội. Lần nhất trong các cuộc khởi nghĩa nông dân Bắc Hà là cuộc nổi dậy của nông dân Thái Bình do Phan Bá Vành (quê làng Minh Giám, huyện Vũ Tiên, nay là xã Vũ Bình, huyện Kiến Xương) làm thủ lĩnh. Vốn xuất thân trong gia đình nông dân nghèo, Phan Bá Vành thấu hiểu nỗi thống khổ của đại đa số dân nghèo. Có sức khỏe lại giỏi võ nghệ, tinh thần sự sôi nổi hờn phong kiến phản động đã thôi thúc Phan Bá Vành đứng lên khởi nghĩa. Hàng vạn nông dân đã tham gia cuộc nổi dậy của Phan Bá Vành, hoạt động của nghĩa quân rộng khắp

các tỉnh Thái Bình, Nam Định, Hải Dương, Hưng Yên tới Quảng Ninh. Phong kiến nhà Nguyễn đã phải hoảng loạn trước sức mạnh phản kháng mãnh liệt của nông dân nghèo Thái Bình do Phan Bá Vành lãnh đạo. Cuộc khởi nghĩa Phan Bá Vành thất bại nhưng tinh thần chiến đấu anh dũng của nghĩa quân còn vang vọng mãi truyền thống đấu tranh bất khuất của nông dân Thái Bình vì ruộng đất, cơm áo và công bằng, dân chủ.

Lan tỏa phong trào kháng Pháp

Giữa thế kỷ XIX, thực dân Pháp nổ súng xâm lược Việt Nam. Cùng cả

nước, người Thái Bình lại sôi sục ý chí đánh giặc, kiên quyết không "đội trời chung" với kẻ thù xâm lược.

Năm 1873, Pháp tiến đánh Bắc Kỳ lần thứ nhất. Ở Thái Bình đã nhanh chóng hình thành nhiều trung tâm kháng chiến. Đến giai đoạn này, nhiều văn thân, sĩ phu yêu nước đã tập hợp lực lượng kháng Pháp. Năm 1883, thực dân Pháp tiến chiếm Bắc Kỳ lần thứ hai, cuộc kháng chiến chống Pháp lại tiếp tục được đẩy lên mạnh mẽ ở Thái Bình với phạm vi trải rộng khắp tỉnh và bước sang một giai đoạn mới - giai đoạn đấu tranh chống kế hoạch

binh định và cướp bóc của thế lực thực dân cùng bọn tay sai phản động. Lực lượng kháng chiến ở Thái Bình xuất hiện nhiều cánh quân mới. "Trên, quan Đề Tạ Quang Lang/Dưới ông Bang Tồn quê làng Hoàng Nông/Lai thêm An Kiến Động Trung/Đông Quan, Ngự sử ở vùng Phú Lưu", đó là những thủ lĩnh tiêu biểu trong phong trào kháng Pháp ở Thái Bình ngay những năm đầu sau khi Pháp đánh chiếm Bắc Kỳ lần thứ 2. Với lối đánh du kích lợi hại, các nghĩa quân đã làm cho địch nhiều phen hoảng loạn. Năm 1885, vua Hàm Nghi xuống chiếu Cần Vương, phong trào kháng chiến chống Pháp ở Thái Bình bùng lên đều khắp, sôi nổi và quyết liệt. Bên cạnh các văn thân, sĩ phu yêu nước, nhiều cánh nghĩa quân do dân tập hợp cũng liên kết đứng lên kháng chiến.

Giai đoạn 1885 - 1890, phong trào và các trận đánh dưới sự chỉ đạo của các thủ lĩnh như Tạ Hiện, Phạm Huy Quang cùng hàng chục thủ lĩnh nghĩa quân khắp vùng tại Thái Bình được chỉ đạo với quy mô lớn, bài bản và có sự liên kết chặt chẽ. Các cuộc tập kích táo bạo, bất ngờ của nghĩa quân đã gây cho địch nhiều tổn thất nghiêm trọng. Hoàng sơ trước sự lớn mạnh của phong trào kháng chiến tại Thái Bình, nhiều lúc địch đã phải tung ra một lực lượng quân sự tử Hũng Yên đánh xuống, Nam Định đánh sang, Hải Dương đánh vào. Song các cuộc hành binh tìm diệt, cướp bóc của địch đều vấp phải sự kháng cự quyết liệt của nhân dân Thái Bình. Trong bối cảnh đó, cùng với thiết lập nhiều tỉnh mới theo quy mô phủ hợp để dễ bề kiểm soát, Toàn quyền Đông Dương đã quyết định thành lập phủ Thái Bình. Trong một

Ông Lê Công Hưng, nguyên Trưởng phòng Nghiên cứu lịch sử Đảng, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy



Nhân dân Thái Bình, trong đó chủ yếu là nông dân đã tiến hành cuộc đấu tranh kiên cường, bền bỉ và liên tục chống lại bọn thực dân và địa chủ phong kiến phản động. Cuộc đấu tranh đó, cùng với những truyền thống tốt đẹp về nhiều mặt của nhân dân Thái Bình đã tạo ra tiền đề thuận lợi để Thái Bình sớm tiếp thu được ánh sáng cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, trở thành một trong những cái nôi và trung tâm cách mạng của xứ Bắc Kỳ giai đoạn 1925 - 1945.

Ông Đào Văn Hồng, nguyên Trưởng phòng Quản lý di tích, Bảo tàng tỉnh Thái Bình



Phong trào khởi nghĩa nông dân tại Thái Bình diễn ra ở khắp các địa phương trong tỉnh kéo dài qua nhiều thế kỷ chống lại triều đình phong kiến mục rỗng và có những thành công nhất định. Đến đầu thế kỷ 20, phong trào khởi nghĩa nông dân chống thực dân Pháp càng quyết liệt và thể hiện rõ nhất ở hai cuộc biểu tình của nông dân hai huyện Tiên Hưng - Duyên Hà ngày 1/5/1930 và cuộc biểu tình của nông dân huyện Tiên Hải ngày 14/10/1930. Trước sự đàn áp dã man của thực dân Pháp, nông dân Thái Bình đã cùng nhau đứng lên chống Pháp, họ treo cờ, rải truyền đơn, giương biểu ngữ yêu cầu thực dân Pháp giảm thuế, giảm sưu, cấp thóc gạo cho dân, được tự do đi lại và hội họp... Mặc dù hai cuộc biểu tình thất bại, nhiều chiến sĩ cách mạng bị giết, nhiều người bị thương nhưng đã thể hiện tinh thần đoàn kết, ý chí quật cường của nông dân Thái Bình, tạo ra một làn sóng đấu tranh trong cả nước, góp phần đưa Thái Bình trở thành địa phương có phong trào cách mạng mạnh nhất Bắc Kỳ, mở đầu cho cao trào cách mạng 1930 - 1931.

báo cáo gửi về Bộ Thuộc địa Pháp về việc thành lập tỉnh Thái Bình, viên Toàn quyền Đông Dương đã lý giải: "Đàn vùng này ngoan ngoãn, khó trị, phải thành lập một tỉnh riêng để cử quan công sứ cai trị". Ngày 21/3/1900, Toàn quyền Đông Dương ra nghị định thành lập tỉnh Thái Bình gồm phủ và phân phủ Thái Bình và phủ Kiến Xương tách ra từ tỉnh Nam Định và huyện Thần Khê tách khỏi tỉnh Hưng Yên.

Thành lập tỉnh Thái Bình để chia cắt "hòn đảo" Thái Bình với phong trào cách mạng trên toàn miền Bắc nhưng Toàn quyền Đông Dương đã thất bại với mưu đồ này. Trở thành một đơn vị hành chính độc lập, phong trào cách mạng

của nhân dân Thái Bình không những không bị chia cắt, dập tắt mà càng nổi lên mạnh mẽ, quyết liệt và chủ động hơn. Nhân dân Thái Bình đã bước sang một giai đoạn cách mạng mới với nhiều cuộc khởi nghĩa quy mô, có sự lãnh đạo bài bản để chuẩn bị cho những năm tháng kháng chiến sực sôi, công khai, tiến đến khởi nghĩa giành chính quyền năm 1945.

(còn nữa)

TRẦN HƯƠNG - NGUYỄN CƯỜNG

(Bài viết sử dụng tư liệu từ Địa chí Thái Bình, Từ điển Thái Bình, Lịch sử Đảng bộ Thái Bình, các tài liệu liên quan và ý kiến, tư liệu của các nhà nghiên cứu văn hóa, lịch sử).

Những đột phá của ngành Y tế Thái Bình giai đoạn 2015 - 2020

Năm năm qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh và của Bộ Y tế, ngành Y tế Thái Bình không ngừng phát triển, đưa công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân của tỉnh lên tầm cao mới.

Thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ về y tế mà Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX, nhiệm kỳ 2015 - 2020 đề ra, ngành Y tế Thái Bình đã nỗ lực phấn đấu, tạo ra những đột phá mới trong sự nghiệp bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân.

Thứ nhất, mô hình kiểm soát bệnh dịch, các mô hình chăm sóc y tế tại cộng đồng hoạt động hiệu quả, sự phối kết hợp giữa y tế dự phòng với khám chữa bệnh rất hài hòa, đồng bộ. Phát hiện sớm không chế và kiểm soát toàn diện các loại dịch bệnh nguy hiểm, không để xảy ra dịch lớn trên địa bàn, không có người tử vong do dịch bệnh. Trước tình hình diễn biến phức tạp của dịch bệnh trong khu vực như: Zika (năm 2016), SARS, sốt xuất huyết (năm 2017, 2018), Ebola, Mers-CoV (năm 2019), nCoV (năm 2020), ngành Y tế Thái Bình luôn chủ động và kiểm soát có hiệu quả.

Thứ hai, sự thay đổi căn bản và mạnh mẽ nhất đó là tư duy đổi mới của cán bộ về phong cách, tinh thần, thái độ về phương pháp phục vụ trong khám chữa bệnh với nội dung "Hướng tới sự hài lòng của người bệnh". Chính trang, tạo dựng được diện mạo của các cơ sở khám chữa bệnh khang trang, xanh - sạch - đẹp. Tăng cường hoạt động, cải tiến chất lượng và bảo đảm sự cố y khoa, đáp ứng sự hài lòng của khách hàng. Toàn tỉnh có 1.588.830 người tham gia bảo hiểm y tế, đạt tỷ lệ 87,08% dân số. Quyền lợi của người tham gia bảo hiểm y tế khi khám chữa bệnh được bảo đảm. Tỷ lệ bệnh nhân hài lòng do đoàn công tác của Bộ Y tế đánh giá đạt điểm xuất sắc (Bệnh viện Đa khoa tỉnh 97,5%).

Thứ ba, phát triển nhiều kỹ thuật mới, kỹ thuật chuyên sâu và chất lượng ở các bệnh viện tuyến tỉnh: can thiệp nội mạch; phẫu thuật sọ não, thần kinh;

nút mạch gan; phẫu thuật nội soi lồng ngực; phẫu thuật u phổi, u trung thất; kỹ thuật ngoại nhĩ; các kỹ thuật cận lâm sàng trình độ cao... tạo tiền đề giảm bệnh nhân chuyển tuyến trong ương trong những năm tiếp theo.

Thứ tư, đầu tư, mua sắm và tiếp nhận nhiều trang thiết bị y tế hiện đại để nâng cao chất lượng điều trị người bệnh từ các dự án, từ nguồn ngân sách, từ vốn vay và xã hội hóa. Hầu hết các khoa điều trị nội trú được trang bị đầy đủ trang thiết bị bảo đảm điều kiện khám chữa bệnh, nhiều loại trang thiết bị hiện đại được đầu tư và triển khai hiệu quả. Tiếp nhận và triển khai các dự án ODA như NORRED, ZICA, KFW, HPET và một số dự án mới. Đẩy nhanh tiến độ để án thực hiện bộ tiêu chí quốc gia về y tế đạt 100%.

Thứ năm, đột phá, phát triển cơ chế xã hội hóa, tạo điều kiện cho người bệnh có nhiều sự lựa chọn dịch

vụ khám chữa bệnh chất lượng. Khám chữa bệnh theo yêu cầu được phép triển khai nhân rộng cả về số lượng đơn vị thực hiện và số lượng dịch vụ. Thực hiện đa dạng và hiệu quả cơ chế xã hội hóa, liên doanh, liên kết, vay vốn... để đầu tư cơ sở hạ tầng, trang thiết bị y tế chuyên sâu, hiện đại. Khu điều trị chất lượng cao Bệnh viện Đa khoa tỉnh, Bệnh viện Đa khoa Quốc tế 1.000 giường trong tương lai sẽ là cơ hội ngành Y tế đón nhận các chuyên gia tài năng trong nước và quốc tế.

Thứ sáu, công tác dân số - KHHGD chuyển dịch trọng tâm sang dân số phát triển đã khẳng định thành công trên các mặt quy mô, cơ cấu, phân bố, chất lượng dân số của công tác dân số - KHHGD; kiện toàn đội ngũ y tế thôn kiêm chức năng nhiệm vụ của cộng tác viên dân số; duy trì mức sinh thay thế, giảm dần mật độ dân số, giới tính khi sinh. Tỷ lệ

cặp vợ chồng trong độ tuổi sinh đẻ sử dụng biện pháp tránh thai hiện đại đạt 67,8%; tỷ lệ tăng dân số tự nhiên là 0,7% (giảm 0,1% so với năm 2015); tỷ số giới tính khi sinh đạt 111 trẻ trai/100 trẻ gái (giảm 0,2 so với năm 2015).

Thứ bảy, công tác quy hoạch, phát triển hệ thống mạng lưới, tổ chức bộ máy, phát triển nguồn nhân lực phù hợp với các nghị quyết của Đảng và điều kiện thực tiễn của tỉnh: quy hoạch lại một số đơn vị tuyến tỉnh như Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh, điều chỉnh Bệnh viện Đa khoa thành phố ra khu Trung tâm Y tế tỉnh, thành lập Trung tâm Ung bướu, Trung tâm Tim mạch và một số trung tâm khác trực thuộc Bệnh viện Đa khoa tỉnh. Tiếp tục kiện toàn, bổ nhiệm và điều chuyển cán bộ quản lý, tạo sự đồng thuận và hiệu quả cao trong quản lý, điều hành hoạt động của các đơn vị. Đến năm 2019, số bác sĩ/10.000 dân là 13 (tăng 4,2 bác

sĩ so với năm 2015); số giường bệnh/10.000 dân là 37 (tăng 8,0 giường so với năm 2015).

Thứ tám, công tác cải cách thủ tục hành chính theo phương án "5 tại chỗ" tại Trung tâm Phục vụ hành chính công tỉnh. Cải cách mạnh mẽ thủ tục hành chính từ việc thẩm định, cấp phép đến các thủ tục hành chính trong khám chữa bệnh; xây dựng quy trình chuẩn, đơn giản thủ tục hành chính. Hiện đại hóa toàn ngành Y tế bằng ứng dụng công nghệ thông tin. Xây dựng kho dữ liệu dùng chung của toàn ngành, hướng tới đồng bộ hóa, hiện đại hóa trong quản lý toàn hệ thống theo hướng bệnh viện thông minh.

Phát huy hiệu quả vai trò của công tác thanh tra, phòng ngừa những sai sót trong quản lý, tổ chức nhân sự, tài chính. Giải quyết kịp thời, trả lời thấu đáo các đơn thư, ý kiến phản ánh, kiến nghị của công dân liên quan đến lĩnh vực y tế góp phần ổn định tại cơ quan, đơn vị và toàn ngành.

Thứ chín, tổ chức thành công nhiều sự kiện để lại những dấu ấn lớn và mang sức mạnh tinh thần cho tập thể lãnh đạo, cán bộ công chức, viên chức và người lao động của ngành Y tế trên các lĩnh vực. Đời sống vật chất, tinh thần, chế độ, chính sách của cán bộ được bảo đảm, tạo khí thế phấn khởi đoàn kết

trong toàn ngành. Phong trào văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao phát triển mạnh. Ngành Y tế luôn giành được thành tích cao trong các giải thể thao do tỉnh, các cấp, ngành tổ chức.

Năm 2020, ngành Y tế Thái Bình tiếp tục chung sức đồng lòng, nỗ lực cống hiến sức lực, trí tuệ, thực hiện tốt các phong trào thi đua yêu nước, thiết thực chào mừng kỷ niệm 65 năm ngày Thầy thuốc Việt Nam (27/2/1955 - 27/2/2020), đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Thầy thuốc nhân dân PHẠM VĂN DIU (Giám đốc Sở Y tế Thái Bình)



Bệnh viện Đa khoa Quỳnh Phụ đầu tư nhiều trang thiết bị phục vụ công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân.